

***A gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) és a vetési bagolylepke (*Agrotis segetum*)
2018 évi rajzásdinamikájának vizsgálata VARL+ feromoncsapdákkal***

Az ULT Magyarország Zrt. által, 2018 évben hét helyszín dohányültetvényein, Kunadacson, Pócspeurin, Hajdúhadházán, Geszteréden, Ófehértón, Debrecenben és Encsencsen, kihelyezett VARL+ feromoncsapdák segítségével történő vizsgálatok folytak annak megállapítására, hogy a gyapottok bagolylepke milyen egyedszámmal telepedik be a dohányültetvényekbe. A vizsgálatok elsődleges célja a védekezések megfelelő időzítése. Mintavételi helyenként 1-1 VARL+ feromoncsapda került kihelyezésre. A csapdák által fogott egyedszám 2018. július 3-tól augusztus 15-ig, heti gyakorisággal volt ellenőrizve.

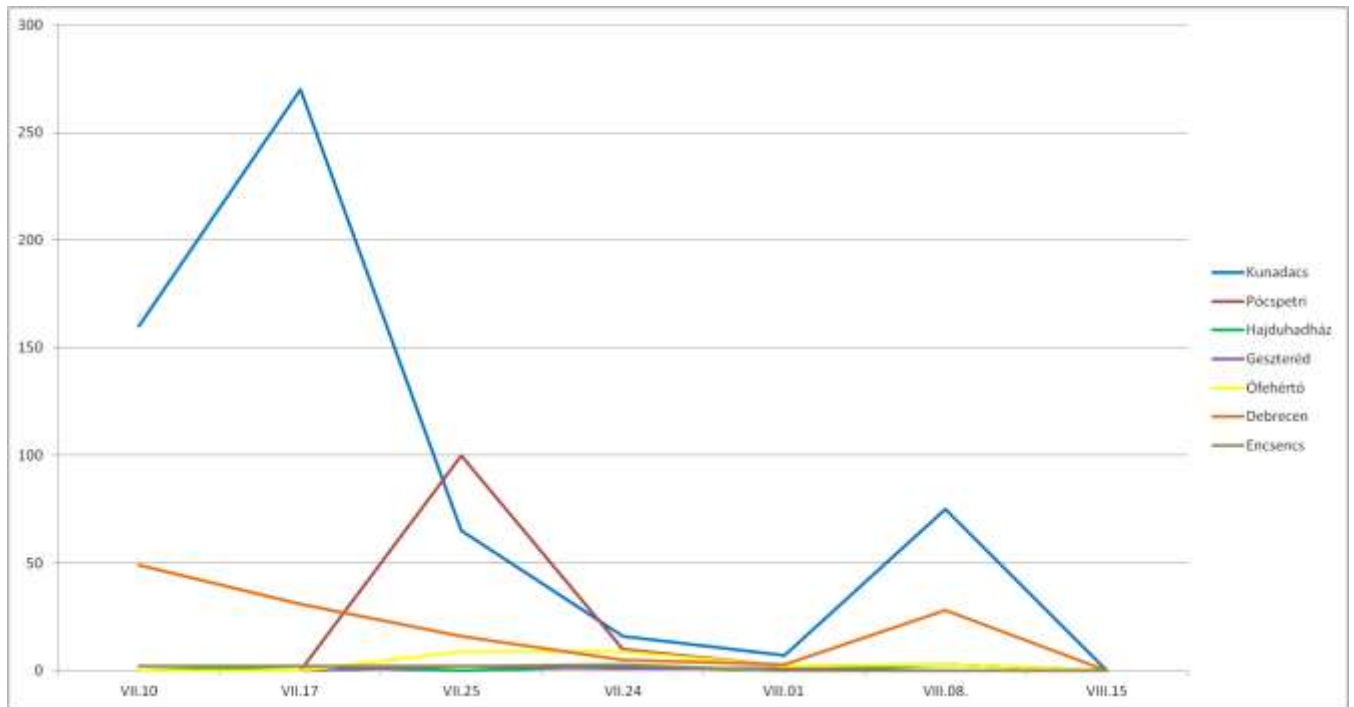
A vetési bagolylepke egyedszámát a Kunadacson és a Nyírségben összesen 21 mintavételi helyen, 2018 májusában végezték VARL+ feromoncsapdák segítségével, a csapdatartalom hetente történő ellenőrzése mellett.

Eredmények és megvitatásuk

Gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*)

1. táblázat: A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák gyapottok bagolylepke összesített fogási eredményei

Helyszín	<i>Helicoverpa armigera</i> összegyedszám
	2018
Kunadacs	593
Pócspeuri	115
Hajdúhadház	7
Geszteréd	4
Ófehértó	23
Debrecen	132
Encsencs	9
Összesített fogási adat	883

1. ábra. A *Helicoverpa armigera* rajzásdinamikája a mintavételi helyeken kihelyezett VARL+ csapdák fogási eredményei alapján (2018)

A 2018 évben a VARL+ csapdák összesen 883 példány gyapottok bagolylepke hímet fogtak. Kunadacson, Debrecenben és Pócspetrin volt a legmagasabb száma a *H. armigera*-nak (*I. táblázat*). A július 10-től augusztus 15-ig tartó monitoring alapján jól látható, hogy a kártevőnek két nemzedéke fejlődött ki ezekben a hónapokban. Kunadacson július közepén, Pócspetrin július 25-én volt a vizsgálati időszakban mért első egyedszámcsúcs. A második egyedszámcsúcs Kunadacson és Debrecenben egyaránt augusztus 8-án volt. A többi vizsgált ültetvényben a rendelkezésünkre álló adatok alapján elenyésző számban volt jelen a kártevő. A következő években javasolt a csapdákat május elején kihelyezni a vizsgált ültetvényekbe, hogy a rajzás kezdeti időpontját, és az első nemzedékek kifejlődését is megismerjük.

Vetési bagolylepke (*Agrotis segetum*)

2. táblázat: A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák vetési bagolylepke fogási eredményei 2018. májusában

Helyszín	V.01.	V.8.	V.15.	V.22.	V.29.
Nyíregyháza	8	11	10	7	17
Debrecen	3	33	40	38	7
Biri	4	1	3	7	11
Újfehértó	2	5	5	6	2
Kunadacs	7	34	24	28	11
Nyírpazony	1	15	20	28	16
Kékcse	5	4	3	6	5
Encsencs	0	1	9	13	4
Ajak	1	2	4	4	7
Biri	0	8	5	13	6
Nagykálló	1	3	9	9	16
Balkány	0	14	17	13	7
Hajdúhadház	5	15	9	8	4
Nyírtét	0	4	24	6	7
Apagy	0	3	31	10	9
Ilk	0	8	3	2	1
Pócspetri	3	30	70	50	10
Nyírkarász	2	12	21	64	27
Bugac	5	38	26	14	15
Ófehértó	3	36	84	128	7
Geszteréd	0	1	1	4	2
Nyírkarász	2	6	2	8	2

A rendelkezésünkre álló adatok alapján a vizsgált ültetvényekben, 2018 májusában összesen 1389 vetési bagolylepke hímet gyűjtöttek a csapdák (3. táblázat). A legnagyobb számban Ófehértón fordult elő a kártevő (összesen 258 példány), és 100 feletti egyedszámot fogtak a Biri, Kunadacs, Pócspetri, Nyírkarász térségekben kihelyezett csapdák. Az előző évi eredmények alapján 2017-ben 1650, 2016-ban 1096 (csak három vizsgálati időpont volt!), 2015-ben 3277, 2014-ben 3314, 2013-ban 2230 vetési bagolylepke hímet fogtak a kihelyezett feromoncsapdák. Sajnos a 2018 évi csapda fogási eredmények alapján további következtetéseket a kártevő rajzásdinamikájára vonatkozóan nem vonhatunk le, és csak a májusi eredmények alapján rajzásdiagram nem készíthető. A teljes körű monitoring vizsgálatokhoz a következő években javasolt a csapdák fogási eredményeinek hetenként történő vizsgálata május elejétől egészen a betakarításig.

3. táblázat: A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák
vetési bagolylepke összesített fogási eredményei

Helyszín	<i>Agrotis segetum</i> összegyedszám
	2018 május
Debrecen	53
Biri	121
Újfehértó	20
Kunadacs	104
Nyírpazony	80
Kékcse	23
Encsencs	27
Ajak	18
Biri	32
Nagykálló	38
Balkány	51
Hajdúhadház	41
Nyírtét	41
Apagy	53
Ilk	14
Pócspetri	163
Nyírkársz	126
Bugac	98
Ófehértó	258
Geszteréd	8
Nyírkársz	20
Összesített fogási adat	1389

Budapest, 2018. szeptember 12.

Dr. Orosz Szilvia
entomológus
NÉBIH, NTAI
Növény-egészségügyi- és Molekuláris Biológiai Laboratórium